

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๖/๒๕๕๒

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การยุบพรรคชีวิตใหม่

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๒๕๖ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชีวิตใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชีวิตใหม่เป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ และขอให้พรรคชีวิตใหม่ดำเนินการต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๒ แต่พรรคชีวิตใหม่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชีวิตใหม่ตามหนังสือดังกล่าวข้างต้น

หนึ่งในหนังสือของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ ลต ๐๐๐๔/๔๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ หน้า ๒ ซึ่งมีข้อความว่า “๒. แจ้งให้หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคดำเนินการ...” นั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความเป็น “๒. แจ้งให้หัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค และกรรมการสาขาพรรคดำเนินการ...” ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ ด้วย

นายพจน์กรณ์ ดันติภิรมย์ หัวหน้าพรรคชีวิตใหม่ ยื่นคำแถลงต่อศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ว่า (ก) พรรคไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ดังที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้องขอให้ยุบพรรคชีวิตใหม่จริง (ข) พรรคกำหนดข้อบังคับวางเงื่อนไขในการจัดตั้งสาขาพรรคไม่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ (ค) ข้อบังคับที่ให้เก็บค่าบำรุงในระยะต้นกลายเป็นอุปสรรคที่จะหาสมาชิก และ (ง) ไม่คัดค้านคำร้องนายทะเบียนแต่อย่างใด

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับ มีเพียงพอที่จะวินิจฉัยคดีได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๘

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๓

มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๖๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยให้ยุบพรรคชีวิตใหม่ได้หรือไม่

คำวินิจฉัย

ในการที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคชีวิตใหม่ได้หรือไม่ มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก ข้อเท็จจริงในกรณีนี้ปรากฏชัดว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจัดการจัดตั้งพรรคชีวิตใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ โดยหนังสือที่ ตต ๐๐๐๔/๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ พร้อมกับแจ้งให้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคชีวิตใหม่ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ฯลฯ และให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง รวมทั้งคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๒ ต่อมาเมื่อครบ ๑๘๐ วันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจัดการจัดตั้งพรรคชีวิตใหม่ คือ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒ พรรคชีวิตใหม่ยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ คือ ยังมีได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองครบสี่สาขาในสี่ภาค และไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนได้ เป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคชีวิตใหม่ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองจะต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ยุบพรรคชีวิตใหม่ และพรรคชีวิตใหม่ได้ยื่นคำแถลงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ไม่คัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่ประการใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพียงกรณีเดียว การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีอื่นอีก ย่อมมีความหมายว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ ดังรายละเอียดของความเห็นปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้ยุบพรรคมวลชน แล้ว

ประเด็นที่สอง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น ในกรณีของพรรคชีวิตใหม่ ซึ่งจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ คือ ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง อีกทั้ง หัวหน้าพรรคชีวิตใหม่ได้ยื่นคำแถลงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่คัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคชีวิตใหม่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

นายประเสริฐ นาสกุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ